

Evropu zachvátily izraelské křeče

Viktor Daněk

Zrodila se geopolitická unie, pyšnila se před pár týdny šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová ve svém výročním projevu před europoslanci. Sedmadvacítka podle ní zásadovým postojem k Ukrajině splnila cíl, který si vytkla – stát se sebevědomým hráčem, s nímž svět musí počítat. Pokud jde o odpověď na ruskou agresi, má von der Leyenová jistě pravdu. Když se však Unie o něco

podobného pokusila v reakci na teroristické útoky Hamásu proti Izraeli, dopadlo to o poznání hůře a členské státy se teď zlobí.

Začalo to zbrklým prohlášením o zmrazení veškeré evropské finanční pomoci pro Palestinu, kterého se dopustil maďarský eurokomisař pro rozšiřování Oliver Varhelyi. Zjevně mu přítom nějak zvlášť nevadilo, že takový krok nemůže učinit jen tak z vlastního rozhodnutí. Trvalo jen pár hodin, než musel šéf evropské diplomacie Josep Borrell vysvětlovat, že se nic takového nechystá, protože trestání civilního obyvatelstva by pomohlo leda teroristům. Nemluvě o tom, že Unie pomáhá financovat především palestinskou samosprávu na Západním břehu, nikoli Hamás v Pásmu Gazy.

Hlavní veletoč ale následoval o pár dní později, když se Ursu-

la von der Leyenová v doprovodu předsedkyně Evropského parlamentu Roberty Metsolové vypravila přímo do Izraele, aby tam podpořila obyvatele židovského státu otrěsené extrémní brutalitou palestinských teroristů. Navštívila krom jiného i kibuc Kfar Aza, kde ozbrojenci zmasakrovali celé rodiny včetně dětí, a po boku premiéra Benjaminu Netanjahuu zdůraznila, že země má právo na sebeobranu.

Pohledem tradičně proizraelské české zahraniční politiky by šlo o akt solidarity, kterému není co vytknout. Takový postoj ale velká část států zejména na západ od našich hranic nesdílí. Na hlavu von der Leyenové se tak snesla kritika, že se ani slovem nezmínila o povinnosti udržet odvetný útok v mantinelech vymezených mezinárodním právem. A v tom by Netanjahuova vláda

jen stěží našla oporu pro své rozhodnutí zablokovat obyvatelům Pásmu Gazy dodávky těch nejzákladnějších životních potřeb, jako jsou energie, voda či léky.

Josep Borrell tak musel jménem Komise opět zařadit zpátečku. Ohlásil ztrojnásobení humanitární pomoci pro Palestinu a von der Leyenová se teď dodatečně pokouší vysvětlit, že s podporou Izraele se to nijak nevylučuje.

Evropa se tak stala naprosto nesrozumitelnou. Těžko to však vyčítat pouze von der Leyenové. Realita je taková, že unijní státy se už celé roky nemohou na postoji k Izraeli shodnout, a to i přes tlak Komise. Bez toho jsou ale představy o Evropské unii jako geopolitické síle jen fata morgána nad Negevskou pouští.

(Autor je zástupcem ředitele Institutu Europeum)